

Voorstel aan de gemeenteraad

Opsteller

Van Henten-Meijer, Betske

Kenmerk

Vertrouwelijkheid

Openbaar

Onderwerp

Gedragscode integriteit voor raadsleden en commissieleden en gedragscode integriteit voor burgemeester en wethouders

Voorgesteld besluit

1. De Gedragscode integriteit voor raadsleden en commissieleden gemeente Heerenveen 2023 vast te stellen.
2. De Gedragscode integriteit voor burgemeester en wethouders gemeente Heerenveen 2023 vast te stellen.
3. Het stappenplan integriteitsmeldingen politieke ambtsdragers 2023 vast te stellen.
4. De Gedragscode integriteit gemeenteraadsleden 2015 en de Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders 2021 in te trekken per datum van de inwerkingtreding van de nieuwe gedragscodes.

Inleiding

De gedragscode integriteit raadsleden is van 2015 en dient aangepast te worden aan de hedendaagse praktijk. Samen met de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zijn nieuwe gedragscodes integriteit opgesteld. Ook het stappenplan integriteitsmeldingen politieke ambtsdragers is opnieuw tegen het licht gehouden. De Gemeentewet stelt dat de raad deze gedragscodes vaststelt. Daarom worden de gedragscodes integriteit raadsleden en commissieleden en de gedragscode burgemeester en wethouders aan de raad samen met het stappenplan integriteitsmeldingen ter vaststelling voorgelegd.

Beoogd effect

Met het vaststellen van de gedragscodes integriteit wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om voor politieke ambtsdragers een gedragscode vast te stellen. De nieuwe gedragscodes voldoen aan de laatste algemene en Heerenveense inzichten met betrekking tot integriteit. Het is belangrijk regelmatig over integriteit te spreken en casuïstiek te delen. Daarom is opgenomen in de gedragscode dat raad en college jaarlijks een bijeenkomst organiseren die in het teken staat van het onderwerp integriteit. Ook

wordt de gedragscode minimaal één keer per bestuursperiode geëvalueerd op actualiteit, functioneren en of deze naar behoren wordt nageleefd.

Argumenten

1. Gedragscodes integriteit zijn wettelijk verplicht en behoeven regelmatig een actualisatie

Goed bestuur is integer bestuur. Daarmee is integriteit niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele politieke ambtsdragers, maar een gezamenlijk belang. Ons democratisch systeem en de democratische processen kunnen niet zonder integer functionerende organen en functionarissen. Politieke ambtsdrager die integer handelen, wekken vertrouwen op bij burgers. Dit is van belang voor het draagvlak van bestuurlijke beslissingen, in welke vorm dan ook. Integriteit is niet alleen een kwestie van regels, maar ziet ook op de onderlinge omgangsvormen.

Het is wettelijk verplicht dat de gemeenteraad voor raadsleden (artikel 15 lid 3 Gemeentewet), wethouders (artikel 41c lid 2 Gemeentewet) en de burgemeester (artikel 69 lid 2 Gemeentewet) een gedragscode vaststelt. De wet laat het aan de gemeenteraad over wat de inhoud van die gedragscodes is.

De geldende gedragscode voor raadsleden en commissieleden dateert uit 2015 en de gedragscode voor burgemeester en wethouders uit 2021. Deze codes zijn al enige jaren oud. Door aangepaste wetgeving en hedendaagse praktijk behoeven de gedragscodes een actualisatie. Het afgelopen halfjaar is samen met raadsleden, commissieleden, burgemeester en wethouders gewerkt aan een nieuwe gedragscode voor zowel de raads- en commissieleden, als voor burgemeester en wethouders. Tijdens bijeenkomsten is met behulp van casussen inbreng voor de gedragscodes opgehaald. De conceptgedragscodes zijn vervolgens voorgelegd aan respectievelijk de raadsleden en commissieleden en het college. De ontvangen feedback is verwerkt in de voorliggende gedragscodes.

Ook het stappenplan is opnieuw tegen het licht gehouden. Dit stappenplan biedt de burgemeester een uitvoeringskader; het beschrijft de mogelijke stappen bij een (mogelijke) schending van bestuurlijke integriteit.

2. Een gedragscode voor raadsleden en commissieleden en een aparte gedragscode voor burgemeester en wethouders

Gekozen is voor het opstellen van twee gedragscodes. Een gedragscode voor raads- en commissieleden en een aparte gedragscode voor burgemeester en wethouders, omdat de bepalingen voor hen als dagelijks bestuurders op een aantal onderdelen af wijken van die voor raads- en commissieleden.

De gedragscode voor raadsleden is nadrukkelijk ook voor commissieleden. Voor leden van raadscommissies geldt weliswaar geen wettelijke plicht om een gedragscode vast te stellen, maar commissieleden, niet raadsleden maken wel deel uit van de voorbereiding van de raadsbesluitvorming. Om die reden is de gedragscode niet alleen voor raadsleden, maar ook voor commissieleden.

3. De gedragscode is een interne regeling en niet vrijblijvend

Het rechtskarakter van de gedragscode is dat van een interne regeling. De gedragscode bevat kernbegrippen en afspraken die bedoeld zijn als houvast en toetssteen. Zij vormt een beoordelingskader bij twijfel, vragen en discussie. De gedragscode is echter niet vrijblijvend. Raadsleden kunnen daarop aangesproken worden en zij dienen zich over de

naleving ervan te verantwoorden. Om die reden is ook een stappenplan opgesteld, hoe te handelen bij twijfels en vermoedens.

Risico's en kanttekeningen

Integriteit in algemene zin staat en valt met het handelen van individuele personen, de bestuurders. Het hebben van een gedragscode biedt geen garanties, maar geeft wel aan op welke wijze wordt verwacht dat politieke ambtsdragers zich opstellen in relatie tot hun functie.

Communicatie en participatie

De gedragscodes integriteit worden op de gebruikelijke wijze gepubliceerd op overheid.nl en op de website van de gemeente.

Financiën

N.v.t.

Bijlagen

- Gedragscode integriteit voor raadsleden en commissieleden gemeente Heerenveen 2023
- Gedragscode integriteit voor burgemeester en wethouders gemeente Heerenveen 2023
- Stappenplan integriteitsmeldingen politieke ambtsdragers 2023